

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒԻ ՄԵՋ ԱՐՏԱՑՈՒՎԱԾ ՄԻ ՇԱՐՔ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐ

Առևտրի շրջանառությունը ներառում է մանրածախ և մեծածախ առևտրի շրջանառությունը, ինչպես նաև ավտոմեքենաների առևտուրը: Առևտրի շրջանառության ցուցանիշը հաշվարկվում է առանց ավելացված արժեքի հարկի և այլ անուղղակի հարկերի:

Մանրածախ առևտրի շրջանառությունը վերջնական սպառման կամ տնային տնտեսությունում օգտագործման համար նախատեսված սպառողական ապրանքների վաճառքն է արժեքային արտահայտությամբ:

Մանրածախ առևտրի շրջանառության ցուցանիշը ձևավորվում է ըստ առևտրի օբյեկտների՝ խանութների, կրպակների, առևտրի այլ օբյեկտների (շարժիչային և կենցաղային վառելիքի մանրածախ առևտրի կետերի), ինչպես նաև առևտրի իրականացման վայրերի՝ սպառողական ապրանքների և գյուղատնտեսական արտադրանքի շուկաների, միջոցով իրականացված առևտրի շրջանառության:

Ապրանքային պաշարները յուրաքանչյուր ամսվա 1-ի դրությամբ, հաշվարկված առևտրի շրջանառության օրերով, հաշվարկվում է որպես առևտրի օբյեկտների ապրանքային պաշարների միջին ամսական ծավալի և տվյալ ամսվա առևտրի շրջանառության մեկ օրվա ծավալի հարաբերակցություն:

Մեծածախ է համարվում առևտրի այն տեսակը (գործունեությունը), երբ գնորդը մեծ խմբաքանակով ապրանքներ է ձեռք բերում դրանց հետագա վերավաճառքի համար այլ վաճառողներին, վերամշակողներին, բայց ոչ վերջնական սպառողներին՝ համապատասխան հաշվարկային փաստաթղթերով:

Մեծածախ առևտրի շրջանառության ցուցանիշը ներառում է նաև արտահանման ծավալները (բացառությամբ արտադրողների կողմից անմիջական արտահանումը):

Ավտոմեքենաների առևտուրը ներառում է ինչպես մասնագիտացված առևտրի կետերի միջոցով իրականացված ավտոմեքենաների, դրանց մասերի և պարագաների վաճառքը, այնպես էլ դրանց տեխնիկական սպասարկումը և նորոգումը:

Ծառայությունների ծավալն արտացոլում է մատուցված տարբեր տեսակի ծառայությունների ծավալը և հաշվառվում է այն ժամանակաշրջանի համար, որի ընթացքում մատուցվել են ծառայությունները, անկախ վճարումից, առանց ավելացված արժեքի և այլ նմանատիպ (անուղղակի) հարկերի: Ցուցանիշը չի ներառում նաև պետպատվերով իրականացված ծառայությունների ծավալը:

Ծառայությունների ծավալի ցուցանիշը ձևավորվում է կացության և հանրային սննդի կազմակերպման, մշակույթի, զվարճությունների և հանգստի (ստեղծագործական, արվեստի և հանդիսավոր ներկայացումների կազմակերպման, գրադարանների, արխիվների, թանգարանների և այլ մշակութային կազմակերպությունների գործունեության, շահումով խաղերի կազմակերպման, սպորտի, զվարճությունների և հանգստի կազմակերպման), կրթության (նախադպրոցական, տարրական, միջնակարգ, նախնական, միջին մասնագիտական, բարձրագույն և հետբուհական, այլ կրթություն՝ մարմնամարզության, սպորտի, մշակույթի բնագավառում, հաշվապահական, օտար լեզուների, համակարգչային և այլ

դասընթացներ), առողջապահության և բնակչության սոցիալական սպասարկման, անշարժ գույքի հետ կապված գործունեության (սեփական անշարժ գույքի առուվաճառքի, սեփական կամ վարձակալված անշարժ գույքի հանձնում վարձակալության և այլն), տեղեկատվության և կապի (հրատարակչության, կինո- և տեսաֆիլմերի, հեռուստատեսային ծրագրերի արտադրության, երաժշտական և այլ ձայնագրությունների հրատարակչության, հեռուստածրագրերի կազմման և հեռարձակման, հեռահաղորդակցության, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և տեղեկատվական ծառայությունների), տրանսպորտի՝ օդային, ցամաքային (ավտոմոբիլային, երկաթուղային, էլեկտրատրանսպորտ) առանց խողովակաշարայինի, փոստային և սուրհանդակային գործունեության, վարչարարական և օժանդակ գործունեության (վարձույթի և լիզինգի, զբաղվածության հարցերին առնչվող գործունեության, զբոսաշրջային, անվտանգության ապահովման և հետաքննությունների, շենքերի սպասարկման և բնատեսարանի բարեկարգման և ձեռնարկատիրական գործունեության), մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեության (իրավաբանական և հաշվապահական գործունեության, գլխամասային գրասենյակների և կառավարման հարցերով խորհրդատվական գործունեության, ճարտարապետական և ճարտարագիտական, տեխնիկական փորձարկումների, գիտական հետազոտությունների և մշակումների, գովազդային և շուկայի իրավիճակի հետազոտության, անասնաբուժական գործունեության, այլ մասնագիտական, գիտական և տեխնիկական գործունեության), ֆինանսական և ապահովագրական գործունեության, սպասարկման այլ ծառայությունների (համակարգիչների, անձնական օգտագործման և կենցաղային արտադրատեսակների նորոգման, անհատական՝ մանածագործական և մորթե արտադրատեսակների լվացման և մաքրման, վարսավիրանոցների և գեղեցկության սրահների, թաղումների կազմակերպման, բաղնիքների և այլն) ծավալից:

METHODOLOGICAL NOTES OF A NUMBER OF INDICATORS PRESENTED IN THE HANDBOOK

Trade turnover includes retail trade turnover, wholesale trade turnover and motor vehicle trade.

Trade turnover index is calculated excluding value added tax and indirect tax.

Retail trade turnover is the sale of consumer commodities for final consumption or for household use in value terms.

The retail trade turnover index is formed by trade buildings - shops, kiosks, other trade buildings (retail trade shops for motor and domestic fuel), as well as by trade realization places based on the trade turnover from consumer goods and agricultural products market.

Commodity stocks calculated by days of trade turnover as of the 1st of each month is calculated as correlation of average monthly volume of commodity stocks of trade units and trade turnover volume per day of the given month.

Wholesale trade is that type (activity) of trade, when the purchaser buys big consignment of goods by corresponding invoice with the purpose of further resale to salers reproqcessors, but not to the final consumers.

Indicator of wholesale trade turnover includes the export volumes (excluding the direct export by the producers).

Motor vehicle trade includes both sale of motor vehicles, related parts and accessories, and maintenance and repair of motor vehicles via specialised trade units.

The volume of services reflects the volume of various types of rendered services and is registered for the period during which the services are rendered, regardless of payment, without value-added and similar (indirect) taxes. The indicator doesn't include also the volume of services implemented in state order.

The indicator on volume of services is formed from the following services: accommodation and food service activities, arts, entertainment and recreation (creative, arts and entertainment activities, libraries, archives, museums and other cultural activities, gambling and betting activities, sports activities and amusement and recreation activities), education (pre-primary education, primary education, secondary education, higher education, other education: sports and recreation education, cultural education, accountant education, foreign languages education, computer and other courses education), human health and social work activities, real estate activities (buying and selling of own real estate, renting and operating of own or leased real estate etc), information and communication (publishing activities, motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities, television programming and broadcasting activities, telecommunications, computer programming, consultancy and related activities), transport: air transport, land transport (motor vehicles, railroad lines, electric transport) without transport via pipeline, postal and courier activities,

administrative and support service activities (rental and leasing activities, employment activities, tourism, security and investigation activities, services to buildings and landscape activities), professional, scientific and technical activities (legal and accounting activities, management consultancy activities, architectural and engineering activities, technical testing and analysis, advertising and market research, veterinary activities, other professional, scientific and technical activities n.e.c.), financial and insurance activities, other service activities (repair of computers and personal and household goods, washing and (dry-)cleaning of textile and fur products, other beauty treatment, funeral and related activities, physical well-being activities etc).

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ РАЗЪЯСНЕНИЯ РЯДА ОСНОВНЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ПРИВЕДЕННЫХ В СБОРНИКЕ

Оборот торговли включает оборот розничной торговли, оборот оптовой торговли и торговлю автомобилями.

Показатель оборота торговли рассчитан без налога на добавленную стоимость и других косвенных налогов.

Оборот розничной торговли представляет собой стоимость проданных потребительских товаров для конечного потребления или использования в домашнем хозяйстве.

Показатель оборота розничной торговли формируется на основе оборота объектов торговли - магазинов, киосков, других объектов торговли (объекты розничной торговли моторного и бытового топлива), а также местами осуществления торговли - рынков потребительских товаров и рынков потребительских товаров и сельхозпродуктов.

Товарные запасы на 1-ое число каждого месяца, рассчитанные по дням оборота торговли, исчисляются как соотношение среднего объема товарных запасов за месяц к объему однодневного оборота торговли за данный месяц.

Оптовым считается тот вид торговли (деятельность), когда покупатель с соответствующими расчетными документами приобретает товары большими партиями для дальнейшей перепродажи другим продавцам, перерабатывающим объектам, но не конечным потребителям.

Показатель оборота оптовой торговли включает также объемы экспорта (за исключением экспорта непосредственно производителями).

Торговля автомобилями включает как продажу автомобилей, их деталей и принадлежностей через специализированные торговые объекты, так и техническое обслуживание и ремонт.

Объем услуг отражает объем предоставленных различных видов услуг и статистически измеряется за тот период, в течении которого были предоставлены услуги, независимо от формы оплаты, без налога на добавленную стоимость и других косвенных налогов, а также объема услуг госзаказа .

Показатель объема услуг формируется из следующих видов услуг: организации проживания и общественного питания, культуры, развлечения и отдыха (артистическая и прочая деятельность в области искусства и проведения культурномассовых развлекательных мероприятий, деятельность библиотек, архивов, музеев и прочих учреждений культуры, организация азартных игр, спортивная и прочая деятельность по организации отдыха и развлечений), образования (дошкольное, начальное, среднее образование, техническое и профессиональное среднее образование, высшее и послевузовское образование, прочая образовательная деятельность: в области физической культуры, спорта и культуры, обучение на курсах иностранных языков, на компьютерных курсах, на бухгалтерских курсах и прочих курсах), здравоохранения и социального обслуживания населения, операций с недвижимым имуществом (покупка и продажа собственного недвижимого имущества, сдача внаем собственного,

арендованного недвижимого имущества и прочая деятельность с недвижимым имуществом), информации и связи (издательская деятельность, производство, распространение и показ кинофильмов, видео и телевизионных программ, звукозапись и издание музыки, предоставление телекоммуникационных услуг, деятельность в области информационной технологий и информационных услуг), транспорта - воздушного, наземного (автомобильный, железнодорожный и электротранспорт) без трубопроводного, почтовой и курьерской деятельности, административной и вспомогательной деятельности (аренда и лизинг, деятельность в области занятости и туризма, обеспечение функционирования систем безопасности и расследований, деятельность по обслуживанию зданий, предпринимательская деятельность), в области управления и консультирования, деятельность в области архитектуры и инженерных изысканий, научные исследования и разработки, рекламная деятельность и изучение рынка, ветеринарная деятельность и прочая профессиональная, научная и техническая деятельность), финансовой и страховой деятельности и других услуг в сфере обслуживания (ремонт компьютеров, предметов личного пользования и бытовых товаров, индивидуальное обслуживание: стирка, химическая чистка и окрашивание текстильных и меховых изделий, деятельность парикмахерских и салонов красоты, организация похорон, деятельность бань и прочее).